

Landbruksdepartementet
Postboks 8007 Dep
0030 Oslo

Landbruksdepartementet	
Saksnr.: 2003 100617	Doknr.: 81
Mottatt: 22 APR 2003	
Saksbø: MH/MAT/KRO	Ark.: 66
Kopi:	Avskrift:

Deres ref • Your ref:
2003/00323 MH/KRO

Vår ref • Our ref:
2003/00373-1/ALR
Saks-b. • Inquiries: Anne Liv Rudjord tlf. 67 16 25 35

Vår dato • Our date:
4. april 2003

FREMTIDIG ORGANISERING AV LABORATORIETJENESTENE PÅ MATOMRÅDET - HØRINGSSVAR

Det vises til Landbruksdepartementets brev datert 10/2 med høringsnotat angående fremtidig organisering av laboratorietjenester på matområdet.

En omorganisering av laboratorietjenestene vil berøre arbeidet i Kriseutvalget ved atomulykker, som ledes og har sekretariat ved Strålevernet og hvor SNT er medlem, og det vil berøre Strålevernets samarbeid med bl.a. Landbruksdepartementet, SNT, reindriftsforvaltningen og Statens dyrehelsetilsyn angående kontroll av radioaktivitet i næringsmidler som følge av Tsjernobylulykken og tiltak mot dette.

Atomulykkeberedskap – Kriseutvalget og faglige rådgivere.

Strålevernet leder Kriseutvalget ved atomulykker (KU). Kriseutvalget har blant annet ansvar for å håndtere situasjoner og hendelser der norske interesser kan bli berørt av atomulykker, f.eks gjennom radioaktivt nedfall. Det vises for øvrig til tidligere høringssvar datert 11/3-02 angående organisering av nytt mattilsyn.

Strålevernet mener:

- En omorganisering av måletjenester må sikre at behov for måletjenester knyttet til beredskap ved atomulykker blir ivaretatt. Det innebærer at laboratoriene som kan foreta denne type analyser må fordeles over landet, og ikke kun lokaliseres til de områder hvor man i dag har utstrakt kontrollvirksomhet på grunn av Tsjernobylulykken. Dersom man går inn for færre laboratorier som kan gjennomføre radioaktivitetsmålinger, må det sikres at personell og laboratorieutrustning i en ulykkessituasjon kan flyttes til berørt område for en tid. I en ulykkessituasjon kan det også være effektivt å benytte måleinstrumenter som finnes til kontroll av matvarer til andre formål, for eksempel måling på mennesker. Dette må ivaretas gjennom klare retningslinjer for styring av prioriteringer ved en ulykke.
- I beredskapssituasjoner kan det oppstå situasjoner der kontroll og tiltak på næringsmiddelsiden må iverksettes svært raskt, dvs i løpet av de første døgn etter et eventuelt radioaktivt nedfall. Det gjelder særlig nedfall/forurensing der kortlivede radioaktive isotoper av jod bidrar vesentlig til strålebelastningen. Dette bør tas hensyn til ved valg av geografisk plassering og antall laboratorier.

Kontroll av radioaktivitet i næringsmidler - Lorakon

I 1962 ble det første systemet for Lorakon (Lokal radioaktivitetskontroll) etablert. Etter Tsjernobylulykken i 1986 ble systemet fornyet, og måleinstrumenter innkjøpt for nødvendig kontroll av radioaktiv forurensning i matvarer. I hovedsak foregår kontrollen i dag i laboratorier knyttet til KNT. I dag består Lorakon nettverket av 49 KNT laboratorier samt 14 andre laboratorier knyttet til bla. reindriftsforvaltningen, fylkesveterinærer og andre. Strålevernet har også ett slikt laboratorium ved beredskapsenheten på Svanhovd. Strålevernet arrangerer årlige ringtester for målenettverket, og sørger for opplæring i bruk av instrumentene og nødvendige reparasjoner

Det er nylig gjennomført en evaluering av Lorakonsystemet. Rapporten fra evalueringsgruppa vil kunne bidra til grunnlaget for en gjennomgang knyttet til omorganisering av laboratorietjenestene. I en eventuell fremtidig ulykke som medfører radioaktiv forurensning er det også i fremtiden behov for et nettverk av lokale målestasjoner for radioaktivitet som raskt kan iverksette kartlegging av radioaktivitet i blant annet næringsmidler.

Strålevernet mener:

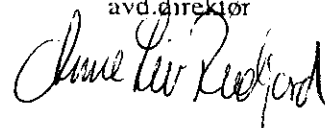
- Stråledoser til befolkningen i Norge skal ikke overstige totalt 1 mSv i tillegg til naturlig bakgrunnsstråling. Av denne dosegrensen er det avledet tiltaksgrenser for radioaktivitet i matvarer. Overholdelse av tiltaksgrensene forutsetter at det forebyggende arbeidet med bl.a. sommerovervåkning, målinger på levende dyr, nedføring/andre tiltak i tiltaksoner, samt den løpende kontrollen av radioaktiv forurensning i næringsmidler og drikkevann videreføres i en ny organisering av laboratorietjenestene på matområdet.
- Strålevernet innehar spesialkompetanse på området radioaktiv forurensning og analyser av radioaktivitet. Ut fra dette har Strålevernet i dag det faglige ansvaret for systemet inkludert ansvar for kvalitetssikringen. Fremtidig rolle og ansvar bør avklares. Strålevernet ser positivt på fortsatt å ha denne funksjonen
- Strålevernets rolle innen forskningsbasert forvaltningsstøtte på matområdet bør videreutvikles. Strålevernet bør også ha en rolle i metodeutvikling, både når det gjelder beredskapsmålinger og ved utvikling av nye metoder ved behov.

Med hilsen

Ole Harbitz
direktør

Per Strand
avd. direktør

kopi : Statens Næringsmiddeltilsyn